

Зміст

Олеся КОВАЛЬЧУК

Як хліб насущний. 10

Передмова

Євген СВЕРСТЮК

«Що ми? Чиї сини?» 19

Василь СЛАПЧУК

Український лицар. Погляд крізь віки 21

Дмитро СТЕПОВИК

Портрети давніх і недавніх Іродів 25

Михайло СЛАБОШПИЦЬКИЙ

Поляк з українською групою крові 32

Володимир РИЧКА

Illustri duce galiciae et bano totius sclauoniae . . . 61

Юлія НАГАЙЦЕВА

Борозна в чужому полі. 75

Михайло СЛАБОШПИЦЬКИЙ

«Я хочу, щоб була Україна» 78

Людина двох націй 110

Варшава, газета «Наше слово»

Евгеніуш ВІЛЬКОВСЬКИЙ

Душею ту землю почути... 114

Іван Корсак на порубіжжі польської
та української культур. 126

*Žinomas Ukrainos rašytojas dalyvaus
Vilniaus knugų mugėje 132*
З литовських ЗМІ

Ігор ГИРИЧ

Новий герой української історичної
романістики, або Повернення
до заповітів В'ячеслава Липинського 134

Анатолій ДІМАРОВ

Новелети, що западають в душу 144

Дмитро ПАВЛИЧКО

В центрі за кожною межею життя нашого
письменника стоїть Україна 145

Вітаутас ЙОГЕЛА

Історико-пригодницький роман
«*Karūnos deimanto paslaptis*» 146

Микола КУЧЕРЕПА

Чи можна досягнути суперечливий,
нерозумно влаштований світ? 147

<i>Руслана ДАВИДЮК</i>	
Історія талановитого роду	161
<i>Володимир ПОЛІЩУК</i>	
Мозаїка буття Ганни Барвінок	165
<i>Михайло СЛАБОШПИЦЬКИЙ</i>	
Рятівниця Пантелеймона Куліша	171
<i>Микола ГРИГОРЧУК</i>	
Атомні перегони	182
<i>Микола КУЧЕРЕПА</i>	
Коли головний герой – інтелект	202
<i>Михайло СЛАБОШПИЦЬКИЙ</i>	
Український слід у Лос-Аламосі	209
<i>Михайло МЕЛЬНІЙЧУК</i>	
Шляхетний лицар науки	218
<i>Оксана ГОЛОВІЙ</i>	
Сага про душі на роздоріжжях	223
<i>Людмила СТРІЛЬЧУК</i>	
Торжество пам'яті	228

Як хліб насущний

слово до читачів

Книжка, що постала перед вашими очима, досить своєрідна за вмістом. Але вагатися не варто: розгорніть її, серйозно вчитайтесь і зрозумієте, чому вона дуже потрібна сьогодні.

Ідеться про творчість відомого українського письменника Івана Корсака. Як і все напрацьоване в слові невтомним автором художньо-історичної прози (романів, повістей, оповідок, есеїв), видання адресоване тим, хто вже зумів оцінити потужний творчий набуток прозаїка, та тим, хто ще не встиг цього зробити. А, кажучи більше, – усім, хто перейнятий заповітною національною мрією про гідне і навічне утвердження українства в цивілізаційному просторі. Усім, хто поділяє переконання письменника, що «кожен історичний роман – то насамперед твір про сучасність», що сюжети з історії актуальні завжди, а надто у наш надскладний за вітчизняними реаліями час. Цю думку (кожен по-своєму) увиразнюють гострі неординарні сучасники – поціновувачі таланту митця.

Серед них і колеги по перу – лауреати Шевченківської премії (Євген Сверстюк, Анатолій Дімаров, Дмитро Павличко, Михайло Слабошпицький, Василь Слапчук) і професори-історики (Володи-

мир Ричка, Ігор Гирич, Микола Кучерепа), і вчені-філологи та філософи (Володимир Поліщук, Дмитро Степовик), і навіть фахівці досить віддалених від літературознавства фізико-математичних та географічних наук (Микола Григорчук та Михайло Мельнійчук). Принагідно зауважу, що особливо прикметною є увага до створеного нашим працьовитим земляком з боку блискучого знавця світового літературного процесу Михайла Слабошпицького (від нього – аж чотири розлогі статті; певно, так пощастило хіба ще Юрієві Щербакі, бо метра зацікавлює тільки високоякісне і самобутнє письмо). Усі ці авторитети, як то зізнається одна з-посеред них – Світлана Кузьміна, «глибоко вражені кількістю і якістю історичних джерел, що ними белетрист скористався, легким і невимушеним стилем, цікавими і маловідомими історичними фактами, про які можна дізнатися з його книжок». До гонорового кола вписаний і сам автор з його інформаційно багатими інтерв'ю.

То як же не причаститися ерудованістю знаних інтелектуалів, не прислухатися до їхніх міркувань, суджень, оцінок і врешті самому не взятися за ретельне читання чи перечитування написаного тим самим Корсаком, аби суттєво употужнити свою патріотичну озброєність? Отут не зайве нагадати слова Василя Лизанчука: «Патріотом України робить не кров, а усвідомлення, що людина – частина своєї Батьківщини, і від її честі залежить честь

країни»). Адже давно відомо, чому програє в умовах інформаційної війни доволі поширене наївно-верхоглядське українолюбство, що марнославно зводиться до гучного декларування, позування у вишиванках і при символіці задля власного задоволення. Причина немочі – недоозброєність знаннями, недооцінка їхньої сили та потреби в них. Аргументи для оперативного опонування при ворожих нападках брати ніде, їх у пам'яті просто немає. Це наші духовні лінощі – родове гніздо парapatріотизму! А ще ж ота різномасна пошесть творення політичного піару на любові до Вітчизни, безсоромне паразитування на ній, що взагалі не має нічого спільного із чи не найшляхетнішим людським почуттям... Не з доброго ж дива, а саме від болю через подібну цинічну реальність написав колись великий Франко своє звернення до її сповідувача:

*Ти, брате, любиш Русь, як хліб і кусень сала...
Бо твій патріотизм – празнична одежина,
А мій – то труд важкий, гарячка невдержима.*

І хоч у тих знайомих усім ще зі школи рядках задається належний орієнтир у протистоянні політичному словоблудству, віз і нині там, ба більше, – словоблудство суттєво просунулось уперед...

Одне слово, маємо щиро порадіти у спільному читацькому колі, що є підстави додати ще одну по-

тужно фронтову книжку до арсеналу тих, які допомагають давати відсіч і патріотичній фейковості, і повсякчасним українофобським атакам.

Однак у чому ж конкретно виявляється актуальна суголосність її авторів у поглядах на виховну силу аналізованого творчого надбання Корсака? У чому вбачають вони його цінність як духовної поживи, як «хліба насущного» – для читача-сучасника?

Найпомітніша акцентація критиків – на заслугі Корсака у винахідливо-переконливому спонуканні до ретельного переосмислення совдепівського трактування нашої далекої і зовсім близької минувшини та її знакових постатей. Адже його книжки, за словами Євгена Сверстюка, «повертають нас обличчям до постатей історії і культури замовчуваних і забутих». Зауважмо: забутих тому, що замовчувались не випадково, а згідно з комуністичною ідеологією. Отож маємо активний каталізатор у позбуванні малоросійського комплексу меншовартості, що, як не прикро, за інерцією і досі отруєє свідомість навіть наймолодших українців. Дуже доречним є оприлюднення у книжці на суто документальній основі маловідомих чисельних подробиць із біографій тих замовчуваних і забутих. Відтак завдяки спільним зусиллям і постають перед читачем в увесь свій гідний подиву і захоплення зріст «яскраві представники українського лицарства» – Григорій Орлик («Гетьманич

Корона Юрія II На межі Імена твої, Україно
Діти Яфета Борозна у чужому полі
Dzieci Jafeta Капелан армії УНР
Немиричів Ключ Тиха правда Модеста Левицького
Завойовник Європи Вибух у пустелі Karūnos deimanto paslaptis
Отаман Чайка Запізніле кохання Миклухо-Макля
Мисливці за маревом Гетьманич Орлик
Таємниця святого Арсенія Перстень Ганни Барвінок

Орлик»), Данило Братковський («Мисливці за марево»), Тарас Бульба-Боровець («На рózстанях долі») та ін.

Сходиться поважна автура в тому, що не менш повчально виписана діяльність самодостатніх особистостей цивільного плану і з їхньою вірністю національній ідентичності, «і з їх моральною цілісністю та безкомпромісністю». Це Арсеній Мацієвич («Таємниця святого Арсенія»), Модест Левицький («Тиха правда Модеста Левицького»), Павло Пашевський («Капелан Армії УНР»), Олександра Куліш («Перстень Ганни Барвінок») тощо.

Варто відзначити й подиву гідне окреслення саможертвності у безкорисливому служінні ідеї української державності при безмірі гострих ризиків з боку Міхала Чайковського («Отаман Чайка») і В'ячеслава Липинського («Діти Яфета»). А що то значить на тлі нинішнього напруження у польсько-українських відносинах послідовна вмотивованість автором життєвого вибору «поляків з українською групою крові»: «Я хочу, щоб була Україна!».

Адекватно складається ціна і романам «Борозна в чужому полі» та «Вибух у пустелі» як творам про інтелектуальних велетнів, «про українську людину, яка, полишивши рідний край, не загубилася на чужині», а стала поряд і з тими, «хто своїм інтелектом впливає на долю світу». Нагадаю, що героями першого є трое політичних емігрантів з України – трое братів Тимошенків, які згодом стали помітні-